

Būvmateriālu ietekme uz cilvēka veselību

Uldis Andersons

Dažādu būvmateriālu iespējamā kaitīgā ietekme uz cilvēka veselību galvenokārt ir saistīta ne tik daudz ar materiālu fizikālajām vai ķīmiskajām īpašībām, bet gan šo materiālu nepareizu ekspluatāciju, uzsver eksperti. Būvmateriālu ražošana mūsdienās ir attīstīta, ar modernām tehnoloģijām nodrošināta nozare, un būtu pārspilēti apgalvot, ka tirdzniecībā dominētu zemas kvalitātes materiāli, kas paši par sevi var apdraudēt patērētāja veselību.

Jāielāgo, ka jebkuram materiālam ir noteikts lietojums – tas jāiestrādā noteiktā daudzumā tikai tam paredzētā vietā, ievērojot ražotāja sniegtās instrukcijas. Veselībai un pat dzīvībai bīstams var izrādīties pat augstākās kvalitātes būvķīmijas maisījums, ja to nepareizi izmantosim. Arī prakse liecina, ka būvniecībā izmantoto materiālu negatīva ietekme uz veselību vairumā gadījumu jāsaista ar nepareizu materiālu izvēli, darba drošības prasību neievērošanu darbā ar tiem, un tā visa pamatā ir informācijas trūkums.

Sešas prasības visiem materiāliem

Ir sešas galvenās drošības prasības, kas attiecināmas uz pilnīgi visiem būvniecībā izmantojamiem materiāliem. Tās ir šādas:

- mehāniskā stabilitāte un stiprība,
- vides un higiēnas prasības,
- ugunsdrošība,
- siltumizolācija,
- skaņas izolācija,
- lietošanas drošība.

Sīkāk katra konkrētā materiāla īpašības nosaka valsts standarti. Katrai produktu grupai ir savs standarts, un standartā bez tehniskām prasībām par materiāla mehānisko stiprību vai salturību, izmēriem un citiem parametriem ir noteikts arī lietojums – piemēram, tikai iekšējiem vai āra darbiem, telpās

ar paaugstinātām higiēnas prasībām vai telpās, kur tiek ražoti pārtikas produkti.

Ja, būvējot vai remontējot māju, esam izvēlējušies pareizos materiālus un pareizi tos izmantojuši, nav pamata bažām, ka uzturēšanās telpās varētu nodarīt kaitējumu veselībai. Drīzāk aplams nekā paties ir arī bieži dzirdētais apgalvojums, ka veselībai nenāk par labu ilgstoša uzturēšanās svaigi remontētās telpās, kur gaisā virmo dažādas smaržas. Jāsaprot, ka katram materiālam, arī būvmateriāliem, ir sava raksturīgā

smarža, un, ja smaržo, piemēram, svaigi krāsota siena, tas nenozīmē, ka nupat tiek ieelpoti dažādi kaitīgi izgarojumi. Kaut kāda organisma reakcija vairāk var būt saistīta ar katra paša subjektīvajām sajūtām un individuālām alergiskām izpausmēm.

Jāpieprasa drošības datu lapa

Jebkuram materiālam, kas tiek pirktas veikalā, jābūt ne vien ražotāja deklarācijai un atbilstības novērtēšanas sertifikātam, bet arī drošības datu lapai. Tajā jābūt pilnīgai un